A°. 1848. **N°. 100.**

ARNHEMSCHE COURANT.

De prijs dezer Courant, die geregeld *vijfmaal* 's weeks wordt uitgegeven, en wel op *Dingsdag*, *Woensdag*, *Donderdag*, *Zaturdag* en *Zondag*, is *f* 5 in de drie maanden.

ZATURDAG 13 MEI.

De prijs der Advertentiën van een tot *vijf* regels, *f* 1.00, en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.

Buitenlandsche berigten.

ITALIË.

De berigten uit den Kerkelijken Staat zijn allerbelangrijkst. Zijne H. de Paus is verpligt geweest aan den volkswensch toe te geven. Hem waren vier-en twintig uren toegestaan om zich te bedenken. Dit noodlottig tijdsverloop was verstreken en het volk maakte zich gereed, aan zijne bedreigingen gevolg te geven. De generaal, hertog de *Rynano* verwittigde zijnen souverein, dat hij op de burgergarde niet rekenen kon, die alle posten bezet had en in het bijzonder een waakzaam oog hield op de huizen der kardinalen. Vooral werd op *della Genga* en anderen, naauwkeurig gelet. De H. H. *Doria Corsini*, *Mamiani* en meer anderen smeekten den Paus toe te geven. Aanvankelijk weigerende aan hunne voorstellingen gehoor te geven, zwichtte hij eindelijk voor de drangredenen van *Mamiani*, die daarop aan het volk berigtte, dat het ministerie zou blijven, met uitzondering van kardinaal *Antonelli*, die door hem, *Mamiani* zou vervangen worden. Het ministerie is van onbepaalde volmagt voorzien betreffende alle tegenwoordige aangelegenheden. Het dagblad der regering van 1 dezer, deelt dit besluit van *Pius IX* mede.

Alle correspondentiën der kardinalen, welke men in handen gekregen heeft, zijn op het Kapitool door een senator openbaar voorgelezen geworden. *Mamiani* sprak het volk van het balcon van de societeit der kooplieden aan en deed de volgende verklaringen:

1o. Geen priester zal eenig openbaar ambt bekleeden, hoegenaamd ook;

2o. de oorlog zal formeel verklaard worden;

3o. *Pius IX* staat aan het hoofd der regering;

4o. er zal dagelijks een officiëel bulletin van den grooten oorlog uitgegeven worden;

5o. de jongelieden zullen aangespoord worden zich te wapenen, ten einde de barbaren uit Italië te helpen verdrijven.

Het Romeinsche volk is volkomen eensgezind. De kardinalen, welke tot de overtuiging komen, dat het vertrek onmogelijk is, scharen zich rondom den Paus; men verzekert dat alles tot het vertrek van Z. H. zelven gereed is.

De minister heeft beloofd den oorlog aan te vangen en met alle krachten mede te werken, tot verdrijving der Oostenrijkers.

— Men schrijft uit Napels 29 april: Het ministerie *Troja*, *Dragonetti*, *Conforti* en *Ferretti* heeft zijne demissie moeten nemen. Er is eene leening van 3 millioen dukaten bevolen; 2 millioen gedwongen en 1 millioen vrijwillig. Alle ambtenaren, gepensioneerden en kapitalisten moeten gedwongen leenen. Des avonds laat trokken sterke patrouilles door de stad. Men eischte onstuimig de constitutie van 1820, sommigen riepen: *Weg met den Koning*.

ZWEDEN en NOORWEGEN.

Stokholm, *3 mei*. Onze bladen bevatten het van den 1sten dezer gedagteekend koninklijk besluit, waarbij het ontwerp van wet voor den nieuwen rijksdag en voor de nieuwe staatsregeling aan de Rijksstenden wordt medegedeeld. De grondslagen er van zijn het vertegenwoordigend stelsel met twee Kamers, de eerste van 120 leden, voor eenen tijd van negen jaren gekozen, alle drie jaren voor een derde te vernieuwen; de tweede van 150 leden, voor den duur van den Rijksdag te verkiezen.

DENEMARKEN.

Altona, *9 mei*. Kopenhagen wordt met overhaasting versterkt, dewijl men, wegens het nemen van schepen, een aanval van Engeland vreest.

— Zoo even ontvangen wij hier de gewigtige, doch onzekere tijding, dat de Denen met 10,000 man van Sonderburg, op het eiland Alsen, naar Sleeswijk overgestoken en bij Döppel geland zijn. Van de Duitschers bevinden zich slechts 5000 man in die streken. Een berigt uit Gravestein van den 6den mei bevestigt het medegedeelde, en voegt er bij, dat men tegen den 7den of 8sten een' veldslag te gemoet ziet.

DUITSCHLAND.

Frankfort, *7 mei*. De regeringen van Pruisen, Hessen-Darmstadt en Nassau, zijn als Rijnoever-Staten door den Bondsdag dringend uitgenoodigd, om zonder uitstel de meest nadrukkelijke maatregelen te nemen ter afwering van verdere geweldadige verstooring der stoomsleepdienst op den Rijn.

Frankfort, *8 mei*. De verkiezingen voor de Duitsche constituërende vergadering te Frankfort vallen in alle landen voortdurend uit in den geest van orde en constitutioneele monarchie. Zoowel de republikeinen als de reactionairen zullen in het parlement slechts in gering getal aanwezig zijn. Ook in Oostenrijk zijn de verkiezingen, zoo ver zij bekend zijn, in echt constitutioneelen geest. De Metternichsche staatkunde heeft, zoo als nu bewezen wordt, het vrijheidsgevoel des volks wel kunnen tegenhouden, maar vermogt niet dit te verzwakken of te verstikken; dit is eene nuttige les voor de partij van achteruitgang.

Frankfort, *9 mei*. Onze paaschmis was tot nu toe geheel onbeduidend, de zaken gingen uiterst slecht. Hetzelfde wordt ook nu uit Leipzig over het begin van de mis aldaar geschreven; daar wordt naauwelijks het twintigste gedeelte verhandeld, van hetgeen er doorgaans omgezet wordt.

— Het bevestigt zich, dat in de omstreken tusschen Coburg en Schweinfurt een leger van 60,000 man Oostenrijksche, Pruisische, Beijersche en Saksische troepen zal worden zaamgetrokken.

Hamburg, *6 mei*. Naar men verneemt heeft Noord-Amerika te Kopenhagen geprotesteerd tegen het in beslag nemen van Noord-Amerikaansch eigendom op Duitsche schepen en heeft dit protest van de bedreiging doen vergezeld gaan, van eene vloot naar de Sond te zullen zenden.

— Geen nieuws is van het tooneel des oorlogs ontvangen.

Hamburg, *7 mei*. Gisteren waren bereids 5 schepen en ongeveer 160,000 mark ter beschikking van de Duitsche vloot gesteld. De heeren *Godeffroy en Sloman* hebben door hunne vaderlandslievende aanbiedingen eene groote geestdrift verwekt, en zullen zeker vele ijverige navolgers vinden. Gisteren morgen om 6 ure vond tenzelfden einde eene bijeenkomst van matrozen plaats en ten 8 ure werd eene vergadering van burgers gehouden. De burgervereeniging heeft reeds 600 mark uit hare kas geschonken.

Hamburg, *8 mei*. De Hollandsche schepen, die tot nu toe te Rendsburg en Holtenau waren blijven liggen, maken zich gereed om morgen hunne reis naar de Oostzee voort te zetten, vermits het vrije in- en uitloopen van en naar Holtenau voor de Nederlandsche, en zoo men vermeent ook voor de overige onzijdige schepen, door de Deensche regering wederom is toegestaan, en de daartoe noodige bevelen aan het voor Holtenau kruisende schip zijn gegeven.

De beide, gisteren in het kanaal aangekomen Hollandsche schepen, benevens eene voor Kiel bestemde Engelsche brik, zijn door het bij Bulck gestationneerde Deensche oorlogschip doorgelaten. Men meent, dat het bevel tot vrije doorlating van onzijdige vaartuigen ook van toepassing zal zijn op de blokkade van de Elve en Weser.

— Volgens een berigt uit Flensburg zou de Zweedsche consul aldaar van zijne regering den last hebben bekomen, het Provisioneel Bestuur der hertogdommen te erkennen.

— De generaal *von Wrangel* heeft een dagorder uitgevaardigd, blijkens welke een stilstand in de krijgsoperatiën thans zal plaats hebben, nadat Fridericia bezet is geworden.

— Brieven uit Stockholm van 4 mei berigten, dat er een aanzienlijk observatie-korps te Schonen is opgerigt; die regering had echter besloten de strikste neutraliteit te blijven bewaren.

Rendsburg, *7 mei*. Het hoofd-kwartier onzer troepen is te Kolding, generaal prins *Frederik* bevindt zich te Veile, generaal *Bonin*, in Fredericia, generaal *Möllendorf* te Snoghöe aan het overgangspunt naar Funen.

Bromberg, *6 mei*. In deze stad verkeerde men in de grootste ongerustheid, wegens den aantogt van 13.000 insurgenten. Gelukkig is de generaal *Hirschfeld* ons te hulp gekomen; hij staat met zijne troepen bij Neudorf, aan dezen kant van Barschin, terwijl de insurgenten zich aan den anderen kant bevinden.

Helgoland, *6 mei*. Volgens berigten uit St. Petersburg zou de grootvorst *Konstantijn* tot bescherming van den Russischen handel, den 23sten april (5den mei) met eene vloot naar de Sond vertrekken.

Weenen, *6 mei*. De gouverneur van het Oostenrijksch Illyrisch kustland heeft te Triëst den 3den mei eene bekendmaking uitgevaardigd, dat de Oostenrijksche regering de haven van Venetië in staat van blokkade heeft verklaard, en dat zich een Oostenrijksch eskader derwaarts heeft begeven, om de blokkade te handhaven.

Weenen, *7 mei*. Heden ontvangen wij de tijding uit Italië, dat *Radetzky* in een' veldslag eene volkomene nederlaag zoude geleden hebben.

— Weenen is thans, eigenlijk gezegd, in de hand der studenten, wier *aula* in eene soort van *forum* veranderd is. Van hen ging de Oostenrijksche revolutie uit, die, gelijk een hunner hoofden het uitdrukte, eene revolutie van *gentlemen* was; zij, benevens eenige burgers uit den middelstand hadden alles beraamd, met inbegrip der eventuëele inbrandsteking der bibliotheek en de inname van den Keizerlijken burg; de arbeiders, die den aanvang der beweging ondersteunden, twee à drie honderd in getal, waren door hen daartoe aangezocht. Daar de beoogde verandering van zaken algemeen gewenscht werd, ontmoette zij allerwege eene levendige sympathie, inzonderheid ook bij de vrouwen, welke men overal aan de vensters en op de straten zag, en die beloofden, in geval van nood, deel aan den strijd te nemen. Zeer zwak, gelijk men weet, was de tegenstand, en zulks voornamentlijk ten gevolge van de ontzaggelijke menigte fatsoenlijke lieden die van alle kanten toestroomden en »*Weg met Metternich! Eene Constitutie!*" riepen. Bij het aanvankelijk inhouwen en vuren der militairen, kwamen 30 personen om, onder anderen eene professors-vrouw. Aan het bevel van den aartshertog *Maximiliaan*, om met kartetschen op de dreigende menigte te schieten, werd ten gevolge van de tegenkanting en draling van den onderofficier, dien het laatste bevel tot vuren uitspreken moest, geen gevolg gegeven. Daarop kregen de studenten verlof om zich te wapenen (eene burgerwacht bestond reeds lang); deze deden zulks onmiddellijk, en vormen thans, met de leerlingen der polytechnische school, enz. een geuniformeerd korps van 6000 à 8000 man; reeds den eersten dag der revolutie waren er talrijke studenten-benden uit Pesth en Praag te hunner ondersteuning toegesneld. Dat Weener studenten-legioen nu, waaronder zich de juristen bijzonder onderscheiden, oefenen eenen beslissenden invloed op de Weener bevolking uit, en schrijven diensvolgens hunnen wil aan de regering voor. Zij zijn het die de policie oefenen, en de orde doen eerbiedigen, zij zijn het die alle pogingen tot reactie verijdelen. De *Charivari's* die thans aan de orde van den dag zijn, en met de gulhartigste vrolijkheid plaats hebben, worden door hen geleid. Zoo dwongen zij dezer dagen den graaf *Ficquelmont* de portefeuille van Buitenlandsche Zaken neder te leggen, geenszins (gelijk in het *Bijblad* dezer courant van woensdag laatstleden gemeld werd) omdat hij een bezoek bij Prins *Metternich* zou hebben afgelegd, maar omdat hij, reeds zeer impopulair wegens zijne bekende conservatieve en Russische gevoelens, zich met den aartsbisschop van Weenen (aan wien ook een charivari gebragt was) verstaan had, omtrent den terugkeer der verdrevene *Redemptoristen*; te dier gelegenheid betoonde men zich zeer ontevreden over de *officiëele* opwachting, welke de Oostenrijksche ambassadeur te Londen, graaf *Dietrichstein* bij den uitgedreven prins *Metternich* gemaakt had en wering van de terugroeping des gemelden gezants verlangde. Eene andere grappige demonstratie werd een paar dagen vroeger door de studenten gegeven, toen zij eenen geheimen spion der voormalige politie in hunne *aula* hadden ontdekt; zij grepen hem, plaatsten hem op een open karretje, en bragten hem toen eerst naar de politie, vervolgens naar een huis, *Armhof*, waar zij hem eenige uren lang op een balcon ten toon stelden, met een groot bord waarop geschreven stond *Spitz* (politie-spion) en 'twelk hij zelf in zijne handen voor de borst houden moest. Dit

vend natuurlijk daverenden bijval bij de menigte, bij welke de politie uiterst gehaat was. Bij zulke gelegenheden worden soms de voornaamste personagen genoopt mede te charivariseren gelijk misschien onlangs de oude Prins *Esterhazy*, voormalig ambassadeur te Londen, dien men regt van harte medefluiten zag. De Keizerlijke familie voegt zich onbeperkt naar den thans heerschenden geest en bezoekt ijverig de volgepropte theaters, waar nu de vroeger streugst verboden stukken worden gegeven.

Berlijn, 9 *mei*. Men wil, dat eene ontvangene telegraphische dépêche het berigt zou hebben aangebragt, dat de Keizer van Rusland in de herstelling van een koningrijk Polen onder den hertog *von Leuchtenberg*, had toegestemd.

— Tot versterking van het legerkorps in het Groot-Hertogdom Posen, zullen uit de provinciën nog 10,000 man derwaarts gezonden worden en morgen reeds vertrekt het 8ste regement derwaarts.

— Volgens heden ontvangene berigten is de strijd, die met zooveel verbittering gevoerd werd, geëindigd. De Polen, welke door *Meroslawski* aangevoerd werden, hebben ten getale van 13.000 de wapenen nedergelegd en zich op genade en ongenade aan den luitenant-generaal *von Colomb* overgegeven.

FRANKRIJK.

Parijs, 8 *mei*. Niet minder dan gisteren zijn te heden uit Italië ontvangen tijdingen gewigtig. De Koning van Sardinië heeft uit zijn hoofdkwartier een manifest aan de onderscheidene hoven van Europa uitgevaardigd. In dit document antwoordt hij op de protesten van Oostenrijk en op de bedreigingen van Rusland. Hij verklaart, besloten te hebben, tot op het einde toe, zelfs ten koste van zijn leven, het werk der Italiaansche onafhankelijkheid, dat hij als een heilig werk beschouwt, te zullen volbrengen. Ter ondersteuning van dit manifest, roept Koning *Karel Albert* een reservekorps van 10,000 man op, dat zich bij zijn leger zal aansluiten. Dit laatste gedeelte van het manifest schijnt aan te duiden, dat de strijd belangrijker en heeter worden zal.

Parijs, 9 *mei*. De zitting der Nationale Vergadering van heden werd ten half twaalf ure geopend, doch was eerst ruim twaalf ure genoegzaam voltallig, om hare werkzaamheden te kunnen aanvaarden. Alstoen beklom de heer *Peupin* de tribune, om als rapporteur het verslag uit te brengen van de commissie over de verschillende voorstellen betrekkelijk de constitutie van een uitvoerende magt *ad interim*.

De rapporteur, de heer *Peupin*, een der werklieden naar de vergadering gezonden door het departement der Seine, heeft het gevoelen der commissie niet zonder talent verdedigd, en talrijke toejuichingen beloonden zijnen arbeid. Maar het stelsel der commissie werd, achtervolgens, met veel kracht bestreden door de heeren *Jules Favre*, *Odillon-Barrot* en *Lamartine* zelf, die, getrouw aan het door hem uitgedrukt gevoelen over de noodzakelijkheid, om de onderscheidene afwijkingen van republikeinismus aan het bewind te houden, op eene indirecte wijze ten voordeele van den heer *Ledru-Rollin* sprak.

Nadat de heer *Peupin* nogmaals het gevoelen der commissie had toegelicht, ging de vergadering over tot het stemmen over het gevoelen der commissie, bestaande in het onmiddellijk door de Kamer benoemen van ministers?

De uitslag der stemming was, dat van de 796 aanwezige leden, 385 voor en 411 tegen het voorstel waren, ten gevolge waarvan de Vergadering beslist, dat de ministers *niet* door de Vergadering benoemd zullen worden.

Daarop stelt de heer *Sénard* voor, dat alvorens het getal personen aan te wijzen, die met de uitvoerende magt bekleed zullen worden, de Kamer stemme over de namen, die daarbij in aanmerking zullen komen. Dit voorstel werd echter bijna eenparigtijk verworpen. Nu gaat de vergadering over tot het beraadslagen over verschillende gedane voorstellen. Het eerste voorstel is dat van den heer *Dornès*, vijf leden bevattende. Sommige leden willen dit getal tot 7, 9 en 10 gebragt hebben; anderen weder verminderd tot op 3. Eindelijk echter neemt de vergadering het voorstel aan van den heer *Dornès*, zoodat *de uitvoerende magt door vijf leden zal bestuurd worden*. Dit besluit werd echter niet verkregen, dan nadat de heer *Ledru Rollin* in welsprekende taal de hevige aantijgingen van zich afwierp, welke de heeren *Barbès* en *Bérard* tegen hem rigtten.

De heer *Louis Blanc* berigt aan de vergadering dat hij en de heer *Albert*, hunne demissie nemen als president en vice-president van de commissie tot de organisatie des arbeids. De Kamer stelt vervolgens de benoeming der vijf leden voor de regeringscommissie uit tot morgen, en gaat ten 7 uren des avonds uiteen.

— Ten gevolge der bekendmaking van de benoeming van eenen nieuwen maire te Toulon, zijn aldaar door de werklieden van het militaire tuighuis, ongeregeldheden gepleegd, welke de nationale garde niet heeft kunnen dwingen. Men was verpligt te beloven, dat de regerings-commissaris verzocht zou worden, om den vorigen maire weder aan te stellen. Hoewel de bevolking deze buitensporigheden ten hoogste afkeurt, vreest men echter zeer voor eene herhaling derzelve.

Binnenlandsche Berigten.

Amsterdam, 30 *mei*. Eergisteren heeft het provinciaal geregtshof van Noord-Holland het vonnis der arrondissements-regtbank bekrachtigd, waarbij redacteur en drukker van de *Hydra* tot gevangenisstraf en geldboete verwezen worden, ter zake van het plaatsen van het bekend artikel tegen den gewezen minister *van Hall*.

's Gravenhage, 30 *mei*. Uit het in de Tweede Kamer uitgebragte algemeen verslag omtrent het ontwerp van wet tot tijdelijke instandhouding van Belgische wetten en verordeningen in het hertogdom Limburg, blijkt, dat de groote meerderheid der leden in de afdeelingen geene bedenkingen tegen dit voorstel in het midden gebragt heeft; maar dat in eene afdeeling bijna al de leden verlangd hebben, dat de wetten en verordeningen, die op nieuw voor twee jaren in Limburg van kracht zouden kunnen blijven, bepaaldelijk in het ontwerp werden vermeld. De regering heeft aan dit verlangen voldaan, bij de aanbieding van een gewijzigd ontwerp.

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van donderdag, 11 *mei* 1848.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden heeft Z. Exc. de voorzitter van den ministerraad de volgende woordelijke verklaring afgelegd:

»Toen ik de eer had U. E. M. op den 25sten maart jl. eenige openingen te geven aangaande de daarstelling van het tegenwoordig tijdelijk ministerie, achtte ik het noodzakelijk daarbij eene mededeeling te voegen betreffende de wijze waarop dat ministerie deszelfs standpunt beschouwde, betreffende de verpligtingen, welke het oordeelde dat op hetzelve zouden moeten rusten totdat eene definitive administratie de tijdelijke zou kunnen vervangen.

Deze laatste, indachtig aan de aanvaarde verantwoordelijkheid, heeft getracht, aan hare roeping naar vermogen te beantwoorden. Zij heeft er zich op toegelegd, de zaken bij de verschillende departementen met den meesten ijver te behartigen en den geregelden gang der administratie te bevorderen.

»Zij heeft steeds gewaakt, om de publieke orde te verzekeren, en die rust te handhaven, welke het eerste vereischte van maatschappelijk geluk is.

»Terwijl het met vereenigde krachten in dien geest arbeidde, heeft het ministerie, zoodra daartoe gelegenheid was, zich met een naauwgezet onderzoek bezig gehouden van het ontwerp van gewijzigde grondwet, door den Koning aan het oordeel van den ministerraad onderworpen, en hoezeer daarin, zoo door gewone als door buitengewone werkzaamheden, van de tijdsomstandigheden onafscheidbaar, verhinderd, heeft de raad die taak ten einde gebragt.

»Met opzigt tot dit onderwerp echter heeft zich onder de leden van het ministerie verschil van meening geopenbaard, en het is ten slotte gebleken, dat zoodanige uiteenloopende denkbeelden onder hen bestaan als niet te vereenigen zijn.

»Het gevolg daarvan is noodwendig, dat, daar er een voorstel tot wijziging der grondwet niet kan ontspruiten dan uit een ministerie, dat dienaangaande eenstemmig denkt, het onvermijdelijk wordt dat eene verandering in het personeel plaats grijpt.

»Tot dat einde zijn door de leden van het ministerie hunne verschillende meeningen aan den Koning geopenbaard. Z. M. heeft, krachtens de grondwet, alleen de bevoegdheid, de ministeriëele inrigting te regelen en de uitkomst van 's Konings overweging kan ten spoedigste worden te gemoet gezien.

»Het ministerie betreurt niet minder, dan UEM. zulks kunnen doen, de vertraging, door de zoo even aangehaalde omstandigheden, in de voordragt eener gewijzigde Grondwet veroorzaakt.

»Een ieder in Nederland gevoelt de noodzakelijkheid, dat eene beslissing dienaangaande genomen worde, en deze zal, naar men vertrouwt, zich dan ook niet doen wachten.

»Intusschen kunnen de leden der tegenwoordige administratie aan UEM. verzekeren, dat zij, hoezeer in een zoo belangrijk punt verschillende, zullen voortgaan eendragtiglijk op denzelfden voet 's rijks belangen te behartigen gedurende de dagen, die zullen verloopen, vóór dat de ministeriëele schikking zal zijn tot stand gebragt. Hunne gelijke zucht, om het vaderland van dienst te zijn, staat UEM. daarvoor ten borg.

»Aan de toezegging, door het ministerie gedaan, wegens eene wijziging omtrent de accijnsen op het gemaal en het geslagt, is door hetzelve voldaan en eene concept-wet, daartoe betrekkelijk, heeft reeds den Raad van State doorloopen, zoodat zij, wanneer de aanstaande ministeriëele schikking daarin geene verandering daarstelt, eerlang UEM. zal kunnen worden aangeboden.

»Het ministerie heeft gemeend, bij monde van deszelfs voorzitter UEM. deze openingen te moeten geven, uit hoofde van deszelfs verlangen, om UEM. volledig bekend te maken met al de gewigtige aangelegenheden welke in naauw verband staan met de belangen van het vaderland, die UEM. zoo zeer ter harte gaan."

De heer *van Goltstein* zegt zich te hebben verblijd, dat het werk der grondwets-herziening spoedig ten einde zou worden gebragt. Hij had het reeds in eene vroegere vergadering gezegd en herhaalt het thans ten overstaan der regering, dat dit werk aan de orde van den dag is gesteld en niet meer kan uitblijven. Die zaak is ondernomen en moet zonder tusschenpoozen ten einde worden gebragt. Thans is hij verpligt daarbij te voegen, dat in de tegenwoordige gesteldheid van zaken zich geene belemmering behoort op te doen, om die gewigtige aangelegenheid zoo spoedig mogelijk te voltooijen. Hij herinnert, dat den 13den maart ll. door het Hoofd van den Staat aan de Kamer is gevraagd, in welke punten zij verlangde, dat de grondwets-herziening zou plaats hebben. Den 16den maart heeft zij die punten, in geschrift gebragt, aan het Hoofd van den staat doen toekomen en nu was het aan de vergadering alleen om af te wachten, dat te dien aanzien ontwerpen van de regering zouden uitgaan. Men gaf de punten op, waardoor de vertegenwoordiging des volks op goede en hechte grondslagen wierd gevestigd, en meer in verband gebragt met de regering, ten einde eenstemmig mede te werken tot het heil en het welzijn der natie. Men uitte daarbij den wensch, dat de staatsinstellingen volmaakt zouden uitdrukken de constitutioneele monarchie. De regering heeft daarop in eene openbare zitting, bij monde van haren voorzitter, geantwoord, dat zij daarbij de Britsche constitutie tot leiddraad zou nemen, gewijzigd naar den Nederlandschen landaard. Uit de verklaring der regering meende de spreker niets anders te moeten begrijpen, dan eene ontwikkeling van de beginselen eener constitutioneele monarchie; en daarmede eene vertegenwoordiging, op goede grondslagen gevestigd. Deze kring was dus aangewezen, om, in zamenstemming met de regering, tot het heil der natie werkzaam te zijn; zoo was de overeenkomst gesloten, die tot grondslag was gelegd; en zoo mogt men verwachten, dat de regering, van dat gezigtspunt uitgaande, zou aanbieden de ontwerpen, waarin de straks bedoelde beginselen waren ontwikkeld. Verder behoefde men niet te gaan. Daartoe was de werkkring der Kamer afgebakend, dat zij zich voor alsnog zou bepalen tot het vestigen der betere grondslagen, waarvan het heil des lands afhangt. Zijn er nu, vraagt spreker, sedert dien tijd andere denkbeelden opgerezen? Zijn er andere beginselen te voorschijn gekomen? Hij moet zulks vermoeden. Van waar dan toch dat verschil van denkwijze? De regering zal toch niets willen afdingen op wat het verlangen der Kamer uitdrukt. Hij zal toch wel erkennen, dat die grondbeginselen, die daartoe te huis behooren, ook door de regering zullen moeten worden nageleefd en erkend, namentlijk, die betreffende de constitutioneele monarchie, bekleed met de magt, en in bezit van de regten, die haar toekomen. Als deze beginselen niet worden in acht genomen, dan is de constitutioneele monarchie in Nederland een droombeeld geworden. Van de zijde der Kamer is bepaald aan de regering te kennen gegeven wat zij verlangde. Er werd op geantwoord, dat het daarbij aangegeven denkbeeld inderdaad in de grondwet zou worden uitgedrukt. Redenen van verwijl kunnen en mogen bij een zoo aangelegen onderwerp dus niet bestaan. De behandeling daarvan is dringend, hij geeft nadrukkelijk in bedenking als eenmaal aan de orde gesteld, die zonder verder verwijl te doen plaats hebben.

De heer *Mutsaers* heeft het woord niet gevraagd, om, op het voetspoor van den vorigen spreker, eene schets te geven van eene grondwet, zoo als de natie die zou verwachten. Hij voor zich zal afwachten, wat de regering goed zal vinden daaromtrent voor te dragen, en tot zoo lang zal hij zijn oordeel opschorten. Maar hij heeft bepaaldelijk daarom het woord gevraagd, om nadrukkelijk te verklaren, dat ook hij vermeent, dat eene spoedige behandeling der grondwetsherziening volstrekt en dringend gevorderd wordt. In de tijden die wij beleven, is elk uur een dag, elke dag een jaar. Dit had de spreker reeds bij andere gelegenheden gezegd en hij moet het nu herhalen. Er kunnen zich nieuwe moeijelijkheden en verwikkelingen opdoen, die moeten vermeden worden. Het geldt, als het ware eene *minute brûlante*. Er moet spoed gemaakt en niet gewacht worden; de ministers moeten alles aanwenden wat mogelijk, wat geschikt is, om aan de natie te geven wat zij verwacht, wat haar toekomt, waarop zij aanspraak heeft.

De heer *Romme* ondersteunt ten sterkste, wat door den laatsten spreker is gezegd. Alleen moet hij der regering in bedenking geven, geene financiëele wetten aan te bieden, vóór en aleer de grondwet herzien zij, opdat daardoor niet de toekomst worde geprejudiceerd, daar hij de tegenwoordige vergadering niet geregtigd acht zich voor alsnog daarmede onledig te houden. Daarop heeft ook betrekking het belastingstelsel, dat zoo groote verandering noodig heeft.

De heer *Kniphorst* acht het tegenwoordige ministerie te verkeeren in eenen staat van dissolutie en kan zoo niet voortgaan. Men moet nu der regering den tijd laten, om zich te reorganiseren; dan kan alleen dat ministerie de voordragten tot grondwetsherziening doen. Met leedwezen heeft hij vernomen, dat er over een zoo gewigtig vraagstuk bij het ministerie geene gelijke geest heerscht. Dit bevreemdt hem te meer, daar de Kamer, in haar wel bekend rapport, de punten heeft opgegeven, die in de grondwet moeten worden veranderd. Hij moet verklaren, dat hij in dit opzigt niet tot de ultra's behoort. Hij protesteert alzoo tegen al hetgeen meer mogt worden voorgedragen, dan door de Kamer is verlangd. Hij voegt er bij, dat hij nooit een ministerie ondersteu-

nen zal, dat meer leveren zal, dan door de Kamer is verlangd.

De heer *van Dam van Isselt* heeft met groot leedwezen het verschil van meening vernomen, dat er over een zoo belangrijk onderwerp bij het ministerie bestaat. Ook hij had gaarne gewenscht, dat de tegenwoordige ministers, die met zoo veel vertrouwen ontvangen zijn, gezamentlijk zouden hebben voorgedragen de ontwerpen, die tot verbetering onzer gebrekkige staats-instellingen kunnen leiden. Wat aangaat den inhoud dier ontwerpen, het moge strikt constitutioneel waar zijn, dat dezelve uit niets anders kunnen bestaan, dan uit wenschen, door de meerderheid der Kamer uitgedrukt. Doch de stand van zaken is grootendeels veranderd. Het is toch bekend, dat de Koning, na inwinning van het gevoelen der Kamer, eene commissie benoemd heeft, om eene gewijzigde grondwet te ontwerpen. Dat ontwerp is ter algemeene kennis gebragt. Indien de Kamer nu terugkomt op een verslag, dat, naar aanleiding der 27 wets-ontwerpen, door de vorige ministers ingediend, is opgemaakt, dan plaatst zij zich niet op het juiste standpunt. Het is noch het oogenblik, noch het voornemen der Kamer, om nu van hare zijde eene schets eener grondwet te leveren, noch te doen blijken welke hare meeningen in dat opzigt zijn. Wanneer de regering deswege nadere voorstellen aan de Staten-Generaal zal aanbieden, dan hoopt hij, dat alle de leden der Kamer *ultra's* zullen zijn, waar het geldt, of strekken kan tot bevordering van het geluk van den staat, en om tot dat einde, bij het tot stand brengen van verbeterde instellingen, persoonlijke gevoelens of meeningen ten offer te brengen, op het altaar des vaderlands. Ook hij werpt echter verre van zich het denkbeeld, dat hij tot de *ultra's* zou behooren, zoo als dat woord gewoonlijk buiten 's lands begrepen en uitgelegd wordt. Neen, wanneer hij daaronder verstaan moet voorstanders van omverwerping van alle maatschappelijke orde en van wettig gezag, dan houdt hij zich overtuigd, dat niemand der vergadering tot die partij behoort. Intusschen moet men niet vergeten, dat we ons in dit oogenblik bevinden in buitengewone omstandigheden, en niet in die rustige en kalme tijden, waarin men vroeger te vergeefs getracht heeft tot eene grondwetsherziening te geraken. De Nederlandsche natie heeft in dezen tijd een bewonderenswaardig voorbeeld van orde en rust gegeven. Maar de natie gaat reeds te lang gebukt onder eene voogdij; zij mag dan aanspraak maken, zij heeft er regt op, dat zij mondig verklaard worde. Sedert jaren hebben wij der regering gewaarschuwd voor elken stap, waarbij het niet bleek, dat zij zich op de hoogte des tijds plaatste, of dat zij de wenschen en behoeften des volks begreep. Wij waarschuwen nog. Alle leden der Kamer zullen gewis hun pligt weten te vervullen. Zij zullen niet voor bedreigingen terugdeinzen. Maar dit neemt niet weg, dat, naar hij oordeelt, de dag is aangebroken, waarop ieder, die zijn vaderland waarlijk lief heeft, een offer moet weten te brengen, niet van zijne innige overtuiging, maar van die gevoelens, die niet tegen de inspraak van het geweten zijn. Ook hij betreurt het, dat er nopens eene belangrijke zaak, een groot verschil van gevoelens bij het ministerie schijnt te zijn ontstaan. Ook hij wenscht in het algemeen belang, dat dit verschil spoedig ophoude, of eene oplossing erlange. De tegenwoordige bewindslieden hebben in een gewigtig oogenblik hunne taak aanvaard: zij hebben daardoor de orde en rust in den lande verzekerd; zij hebben zich daardoor verdienstelijk gemaakt jegens het vaderland. Indien er mogelijkheid kon bestaan dat zij zich alsnog verstonden, het zou zekerheid verschaffen, de orde bevestigen, het vertrouwen handhaven. Er valt niet aan te twijfelen, dat alle de leden van het ministerie slechts één doel hebben: de bevordering van het welzijn des vaderlands! Mogt onverhoopt geene eenstemmigheid te verkrijgen zijn, dan zal hij met vertrouwen de beslissing des Konings te gemoet zien en dan hoopt hij, dat ook bij de raadslieden der kroon, die de tegenwoordige mogten opvolgen, het heil van den lande op den voorgrond moge staan, bij alle hunne ontwerpen, ook bij die wegens de grondwet.

De heer *de Kempenaer* heeft met leedwezen door een der vorige sprekers hooren gewagen van zekere overeenkomst, welke er tusschen regering en vertegenwoordiging zoude zijn gesloten, ten aanzien der in de grondwet te brengen veranderingen; dat er zekere cirkel zou zijn getrokken, die niet mogt overschreden worden, en waarin regering en vertegenwoordiging zich alleen zouden mogen bewegen. Die meening zou hoogst schadelijk zijn voor de zaak en berust ook niet op hetgeen er gebeurd is. Onze geëerbiedigde koning heeft een gewigtigen stap gedaan; Z. M. verlangde de wenschen der Kamer omtrent eene aanstaande grondwets-herziening te kennen; dit zou den grondslag van onderzoek uitmaken van het voorstel, dat aan de vergadering zou worden gedaan. Het antwoord werd met spoed gevraagd en door de Kamers gegeven. Die inlichtingen der Kamer werden aan haar niet gevraagd als een besluit, waaraan de regering zich onveranderlijk moest houden, maar alleen ten einde het werk te kunnen aanvangen en ten minste eenigen grondslag te hebben. Er werd dan ook eene commissie benoemd, die zich bij de aanvaarding van hare taak de vraag voorstelde, of zij gebonden was tot eenen beperkten kring, dan wel of zij volkomen vrij was? Haar antwoord was, dat zij volkomen vrij was en het is die verklaring, die, naar het schijnt, door den eersten redenaar wordt afgekeurd. De Koning heeft het ontwerp aangenomen en het aan den ministerraad onderworpen. De Koning heeft alzoo goedgekeurd den weg door de commissie ingeslagen. Hij verheugt zich daarover, omdat de gewigtige zaak daardoor niet geleden heeft. Het is op die wijze alleen mogelijk tot een goed, gewenscht werk te geraken: de regering is thans vrij aan de Kamer zoodanige voorstellen te doen, als zij geraden zal oordeelen. Niemand heeft gewis met meer leedwezen dan hij straks het berigt vernomen, dat er bij het ministerie, nopens dat gewigtige vraagstuk, geene eenstemmigheid meer bestaat. Met levendige vreugde heeft hij toch dat ministerie deszelfs taak zien aanvaarden. Hij had zijne hoop en zijn vertrouwen gevestigd op het programma, dat het bij zijne optreding deed kennen. Uit dien hoofde had hij niets anders kunnen verwachten, dan dat het ontwerp der commissie hier en daar welligt wat gewijzigd tot de Kamer zou gekomen zijn. Nooit had hij kunnen verwachten, dat er omtrent de grondslagen der nieuwe constitutie verschil tusschen deze raadslieden der kroon zou hebben kunnen ontstaan. Immers reeds de voornaamste en belangrijkste punten waren uitgemaakt door de verklaring, dat de Britsche constitutie, gewijzigd naar 's lands behoeften, zou worden ingevoerd. Welnu, wat anders heeft de staats-commissie geleverd?

Spreker is het wel eens, dat de meest mogelijke spoed in de behandeling van het grondwettig vraagstuk moet worden in het oog gehouden en wenschelijk is, maar dat ook alle overhaasting moet worden voorgekomen. Na de mededeeling van het ministerie, meent hij, dat men het besluit des Konings moet afwachten, dat bedaard en niet overijld moet worden genomen, en dat voor het welzijn van den Staat van groot belang te achten is. Hij wenscht, dat weinige dagen voldoende zullen zijn, om den stand van zaken rustig en ernstig te overzien en het ministerie die dagen aanwende, om te onderzoeken, of het niet in staat is, door opoffering van persoonlijke begrippen over ondergeschikte punten, tot eenstemmigheid te geraken. Het is voor het vaderland van het grootste belang, dat alles worde beproefd, om het gewigtige werk niet te verdagen of te bederven, maar tevens om te trachten overeenstemming tot stand te brengen. Dat de ministers dan nog eens in hunnen raad onderzoeken, of zij, ter bevordering van het algemeen welzijn, niet tot eenstemmigheid kunnen geraken en besluiten handen ineen te slaan. Het heugelijk berigt daarvan zou geheel het vaderland, der geheele Kamer, aangenaam zijn, genoegen geven en rust verzekeren.

De heer *van Goltstein* gelooft, dat men zijn gevoelen niet behoorlijk heeft gewaardeerd. De vorige spreker heeft geen ander standpunt ingenomen, dan hij zelf. Er is geene overeenkomst tusschen regering en vertegenwoordiging gesloten nopens de veranderingen, in de grondwet te brengen. Maar de Kamer heeft haar gevoelen in een verslag opgegeven. Een nieuw ministerie is opgetreden. Het heeft zijn programma blootgelegd. De Britsche constitutie zou den grondslag uitmaken onzer nieuwe staatsregeling. De Kamers hebben haar vertrouwen aan het nieuwe ministerie geschonken. Op die wijze is er overeenstemming ontstaan en tot stand gebragt tusschen regering en vertegenwoordiging. Hij is het alzoo met vorige sprekers in de hoofdzaak volkomen eens. Maar hij oordeelt tevens, dat het ontwerp der commissie geheel vreemd is aan de vergadering; deze was door den Koning geroepen om Hoogstdenzelven in dezen raad te verschaffen. Het moet nu aan de regering worden overgelaten te beslissen, wat zij zal goedvinden, dat daaruit worde geput. Dat werk kan op dit oogenblik in de Kamer geen onderwerp van beschouwing meer uitmaken.

De heer *Verwey Mejan* heeft met het grootste leedwezen en met de grootste deelneming het lot vernomen, dat alsnu het eerste Nederlandsche ministerie schijnt te beurt te zullen vallen. Het ware welligt voorzigtig en raadzaam geweest, de gedane mededeeling bloot voor kennisgeving aan te nemen en thans niet te beraadslagen, wat wij wenschen en verlangen. Doch nu er door velen het woord gevoerd is, is het wenschelijk, dat het berigt niet bloot voor kennisgeving worde aangenomen en tot een *fait accompli* gemaakt, of als zoodanig beschouwd. Het verdient bedaarde en rijpe overweging, welk gevolg aan de gedane mededeeling moet worden gegeven. Bij de bestaande vrees, dat er noodeloos tijd verloren zal gaan voor de herziening der grondwet, en dat men daarbij of te weinig doen of te ver zal gaan, ware het, in den tegenwoordigen tijd, dubbel heilzaam, dat de vergadering zich vereenigde met het denkbeeld, dat zij haar vertrouwen en haren wensch te kennen gaf, dat de ministers zich alsnog konden vereenigen en verstaan nopens de punten van verschil.

Dit denkbeeld wordt van onderscheidene zijden ondersteund.

Ter voldoening aan het verzoek van den voorzitter, brengt de heer *Verwey-Mejan* het voorstel op schrift en ter tafel, houdende dat de Kamer de ministers meent te moeten uitnoodigen in overleg te treden ten einde te onderzoeken, of het bestaande verschil van gevoelen voor geene oplossing vatbaar is? Het was minder zijne bedoeling, om een bepaald voorstel aan te bieden, dan wel om de gedane mededeeling niet stilzwijgend voorbij te laten gaan.

De *Voorzitter* meent, dat het gedane voorstel in hoofdelijke omvrage moet worden gebragt.

De heer *Verwey-Mejan* herhaalt, dat hij het voorstel gedaan heeft in het algemeen belang, zoodat er geene stemming of onderzoek in de afdeelingen over kan te pas komen.

De heer *Faber van Riemsdijk* deelt, als lid der Kamer, het geuite leedwezen over het verschil, dat zich zoo onverwacht geopenbaard heeft, doch dat dit leedwezen van den kant der Kamer zou worden medegedeeld, is eene zaak, in de gevolgen van te veel gewigt; zoodat hij niet besluiten kan, om zonder nader onderzoek in de afdeelingen daarover te beslissen.

De heer *Gevers* kan het gevoelen niet deelen, dat het eenig nut zou hebben, zoodanigen wensch te uiten. Reeds is besloten, dat de ontvangene mededeeling zal worden gedrukt en rondgedeeld. Hij brengt gaarne hulde aan de goede bedoelingen des voorstellers, maar hij gelooft niet, dat het tot een goed einde zal leiden. De ministers hebben ongetwijfeld, na rijp beraad, de verklaring aan de Kamer komen doen. Zij hebben gewis den omvang daarvan begrepen. Het is niet te voorzien, dat zij thans, op het verlangen der Kamer, van gevoelen zullen veranderen; dat zou voorzeker geene homogeniteit bewijzen. Gaarne verlangde hij, dat het ministerie aan het roer van zaken bleef, doch hij acht het ongeraden, om, na de afgelegde verklaring, op eene officiëele wijze van den kant der Kamer dat verlangen te kennen te geven.

De heer *Schooneveld* deelt het gevoelen van den vorigen spreker. Men mag niet anders veronderstellen van de tegenwoordige bewindslieden, dan dat alle pogingen tot vergelijk van het verschil, reeds beproefd en vruchteloos gebleven zijn. De Kamer kan geen voorstel goedkeuren, dat zou kunnen leiden tot beginselloosheid. Welk oordeel zou Nederland wel hebben over mannen, die, nadat zij plegtig hebben te kennen gegeven, dat zij het niet eens zijn, omdat zij nopens hoofdzaken van gevoelen schijnen te verschillen, in een of twee dagen zouden komen verklaren, dat de twist is bijgelegd. wij mogen betreuren en leedwezen betuigen. Maar spreker ten minste zal zich krachtig verzetten tegen elken anderen maatregel, dien men mogt voorstellen, dat van den kant der Kamer worde gedaan.

De heer *Duymaer van Twist* doet opmerken, dat de mededeeling der ministers reeds voor kennisgeving is aangenomen, en dat er tevens besloten is, haar te doen drukken en ronddeelen; zoodat het gedane voorstel door den heer *Verwey-Mejan* van zelf komt te vervallen. Trouwens, die heer heeft reeds verklaard, dat hij geen bepaald voorstel meende te moeten doen.

De heer *Verwey-Mejan* zegt, dat hij slechts een denkbeeld heeft willen uitdrukken; dat de loop, dien de béraadslagingen, thans nemen, geheel is tegen zijne bedoeling en dat zijn voorstel, als men het dan alzoo beschouwt, moet aangemerkt worden te zijn ingetrokken.

Den heer *v n Rosenthal* doet het genoegen dat de vorige spreker zijn voorstel heeft ingetrokken, dat geen nut meer kon te weeg brengen. Het zou welligt het gewenschte gevolg niet hebben kunnen opleveren. Doch dit neemt niet weg, dat ook hij den wensch te kennen geeft, dat de ministers, in het hooge belang des lands, blijven voldoen aan dat gedeelte der taak, die zij op zich genomen hebben, om de zaken aan den gang te houden, ten einde dan later te zien, of zij zich omtrent het gewigtige werk der grondwets-herziening niet zouden kunnen verstaan. Intusschen zou ook dat werk niet behoeven stil te staan. Op die wijze zou alle spanning kunnen worden voorgekomen of opgehouden.

Ook de heer *van Heemstra* heeft het ontvangen berigt betreurd. Immers, sedert langen tijd, en ook nu, verwacht de natie met de grootste belangstelling de voordragt tot herziening der grondwet. Al het gewigt van het werk wordt door een ieder ingezien. Reikhalzend zag men de voorstellen te gemoet en wie moet het dan niet betreuren, dat het, ten dezen aanzien, bij het ministerie aan eenstemmigheid ontbreekt. Hij ziet geen heil in eene uitnoodiging van den kant der Kamer, om ministers, die het over eene hoofd-quaestie niet eens zijn, langer bij elkander te houden. Hij wederlegt de meening, door den laatsten spreker geopenbaard. Het werk der grondwets-herziening moet in zijnen geheelen omvang worden onderzocht en behandeld; geene enkele brokstukken onderzocht en afgedaan. Juist daardoor zou onrust en spanning in den lande kunnen ontstaan. Elke verschuiving, elk uitstel is hoogst gevaarlijk in den tegenwoordigen toestand. Daartoe zal spreker nooit medewerken.

De heer *van Rosenthal* meent, dat aan zijne woorden geen te uitgebreiden zin moet worden gegeven. Het is evenmin zijn verlangen de herziening tot ondergeschikte punten te bepalen of haar uit te stellen.

Daarna worden de beraadslagingen geopend over het ontwerp tot instandhouding van sommige Belgische wetten in Limburg.

Z. Exc. de president van den ministerraad vraagt het woord en merkt op dat onder de aangelegenheden van zeer moeijelijken aard, te beschouwen is de verhouding, in welke de Nederlandsche provincie Limburg, met uitsluiting van Venlo en Maastricht,

tot den Duitschen Bond staat. Hoezeer door de Nederlandsche grondwet geregeerd, is zij desniettemin onderworpen aan de verpligtingen welke de Duitsche Bond aan dezelve als medelid van dien Bond kan opleggen.

De gebeurtenissen in Duitschland brengen thans mede, dat een maatregel van den Duitschen Bond uitgaande, in Limburg moet worden toegepast, welke kwalijk rijmt met de instellingen van onze grondwet. Daarom is het verkieslijk geacht, een commissaris voor dat gedeelte van Limburg te benoemen, dat onder den Duitschen Bond geplaatst is, welke belast is met de uitvoering van de noodige maatregelen. Zoo wordt onder anderen thans ten uitvoer gebragt het besluit van den Bond, wegens het verkiezen van 2 gedeputeerden voor de groote Duitsche nationale vergadering, te Frankfort te houden, ten einde aldaar het Hertogdom, in verhouding tot den Duitschen Bond, te vertegenwoordigen. De beraadslagingen dier vergadering, die noodwendig het Hertogdom raken, zullen welligt tot onderhandelingen aanleiding geven, waarin de regering zich alsdan zal beijveren, voor de aan haar toevertrouwde belangen te waken. Op dit oogenblik iets vooruit te loopen, zou voorbarig en ongeraden zijn; maar het ministerie behoudt zich voor, zoodra deze aangelegenheid tot meerdere rijpheid zal gekomen zijn, aan de Kamer deswege verdere mededeeling te doen.

Het ontwerp alsnu in omvraag gebragt zijnde, wordt met algemeene stemmen aangenomen.

Thans worden de beraadslagingen geopend over het aan de orde zijnde wets-ontwerp tot regeling van het gebruik van het koloniaal batig slot over 1846.

Z. Exc. de tijdelijke minister van Marine en Koloniën vraagt alvorens tot de beraadslagingen wordt overgegaan, het woord en doet opmerken, dat de onderhavige wetsvoordragt geheel en al door zijnen ambtsvoorganger is ontworpen, dat hij evenwel met de vereischte zorg alle daartoe betrekkelijke bescheiden heeft nagegaan en onderzocht en dus de verdediging van de voordragt op zich neemt. Bovendien is dezelve ook nog op nieuw bij den ministerraad aanhangig geweest en deze heeft geen bezwaar gezien om verder gevolg aan de voordragt te geven. Als blijk hoezeer de regering prijs stelt op openbaarheid, heeft Z. Exc. de magtiging gevraagd en verkregen, om aan de Kamer nader inzage te geven van al de stukken die tot dit wets-ontwerp betrekking hebben, en welke in handen der staatscommissie zijn geweest.

Ten slotte laat Z. Exc. aan de Kamer de beslissing der vraag over, of zij het ontwerp nu reeds in behandeling wil nemen, dan wel, of zij hetzelve nog tot een verder tijdstip wilde uitstellen.

De heer *van Heemstra* herinnert dat hij telken jare tegen het ontwerp tot regeling van het koloniaal batig slot gestemd heeft; niet zoo zeer om den inhoud als wel om de uitlegging, welke de regering steeds aan art. 59 der grondwet heeft gegeven. Wanneer spreker thans zijne stem ten gunste der voordragt zal uitbrengen, dan is dit niet omdat hij veranderd van gevoelen is, maar alleen omdat hij begrijpt dat het tegenwoordig ministerie niet anders doen kon, dan de voordragt, zoo als die is liggende, aan te bieden. Overigens geeft hij zijne goedkeuring met des te meer gerustheid, vermits bij de aanstaande herziening der grondwet dit gewigtig punt wijziging zal ondergaan.

De heer *van Rijckevorsel* herinnert, dat ook hij steeds *tegen* dergelijke wetsvoordragten als de onderwerpelijke heeft gestemd. Hij meent dit ook nu evenzeer te moeten doen, en heeft alleen het woord gevraagd om te kennen te geven dat zijne gedurige afstomming niet was gelegen in gebrek van persoonlijk vertrouwen in den minister. Neen, niettegenstaande hij vertrouwen stelde in zijne kunde en braafheid, heeft hij de voordragten niet goedgekeurd omdat hij overtuigd is van de verkeerde uitlegging aan artikel 59 der grondwet gegeven.

Daar nu dit wets-ontwerp op dezelfde uitlegging geschied is, zoo meent spreker even daarom hetzelve te moeten afstemmen, niettegenstaande er een ander ministerie sedert is opgetreden.

In omvraag gebragt is de voordragt aangenomen met 44 tegen 9 stemmen.

Tegen hebben *gestemd* de heeren: *Nap, de Kempenaer, van Rijckevorsel, van Goltstein, Kniphorst, van Dam van Isselt, de Monchy, van Heloma* en *van Panhuijs*.

Vervolgens heeft de commissie voor de petitiën, bij monde van onderscheidene rapporteurs, verslagen uitgebragt op verschillende in hare handen gestelde stukken. In overeenstemming met het uitgedrukt verlangen der Kamer in eene vorige zitting, is dit ook geschied nopens de ingekomen adressen van de heeren mr. *L. Metman c. s.* te 's Hage en mr. *S. P. Lipman* te Amsterdam, betrekkelijk de herziening der grondwet. Wordt besloten tot nederlegging ter griffie en verzending der verzoekschriften aan den ministerraad.

Verder niets meer aan de orde van den dag zijnde, wordt de vergadering gescheiden.

's Gravenhage, *11 mei.* De sluiting der drie nog bestaande toegangen tot het Haarlemmermeer, aan het Spaarne, de Oude Wetering en de Kaag, is thans zoo verre gevorderd, dat de scheepvaart op die punten reeds begint moeijelijk te worden, zoodat men nu af aan met het doorvaren dier openingen uit en naar het Meer, vooral bij sterken wind, de noodige omzigtigheid moet worden in acht genomen. Op den 15den mei aanstaande zullen echter die drie doortogten geheel belemmerd zijn, en zullen de schepen den weg moeten volgen langs de Ringvaart, welke rondom het geheele Meer onafgebroken doorloopt.

Arnhem, *13 mei.* Wij maken onze lezers opmerkzaam dat wij in ons *Bijblad* reeds in extenso hebben medegedeeld: *de Oostenrijksche Constitutie; de beschouwing van den Times daarover; de platte grond van de zaal der Nationale Vergadering en de zitting van de Staten-Generaal van den 9den mei*, reeds denzelfden avond in een extra-nommer. De handelingen der Staten-Generaal worden *terstond* door het *Bijblad* medegedeeld en aan de geabonneerden verzonden, die dezelve dus het eerst en vóór alle andere bladen ontvangen.

Jongste nieuwstijdingen.

Arnhem, *12 mei.*

In de zitting van den 10den dezer, is door de Nationale Vergadering van Frankrijk een staatsbewind benoemd, bestaande uit de heeren *Arago*, *Garnier-Pagès*, *Marie*, *Lamartine* en *Ledru-Rollin*.

De heer *Wolowski* stelde aan de Vergadering eene tusschenkomst ten gunste van Polen voor. Men meent dat dit voorstel wel eens door eene volks demonstratie ondersteund zou kunnen worden.

In Toulon is de rust nog niet geheel hersteld; bijzonderheden worden echter niet medegedeeld.

Advertentiën.

Getrouwd:	*A. E. BLECKMANN*,
Amsterdam,	en
den 11den Mei 1848.	*S. G. H. SMEENGH.*

Heden beviel voorspoedig van eene Dochter, *JUSTINE CRISTINE van MEURS*, geliefde Echtgenoot van Mr. *G. EVERTS PPz.*
Arnhem, 11 Mei 1848.

Rijks Paarden-Monstering.

Bekendmaking.

Onder vrijwilligen afstand der Eigenaren, zal door den Ondergeteekende *G. L. C. H.* Graaf *van RANZOW*, *Lid der Provinciale Staten van Gelderland*, voor rekening van het Rijk, ten dienste van het Wapen der Kavallerie en Artillerie, aangekocht worden: een aantal RIJ- en TREKPAARDEN; en wel onder keuring der alsdan door de Eigenaren aangeboden wordende Paarden, op Maandag den 15den Mei.

Te *Wijchen*, ter gelegenheid van de Paardenmarkt aldaar, zoo noodig ook 16 Mei.

Te *Arnhem*, ter gelegenheid van de Paardenmarkt aldaar op Donderdag 18 mei.

Te *Kerk-Avezaath* aan de *Hamsche Brug*, op Zaturdag 20 Mei.

Te *Heumen* aan den *Molen*, op Dingsdag 23 Mei, zoo noodig ook 24 Mei.

Te *Batenburg*, op Donderdag 25 Mei.

Te *Neerhemert*, in de *Bommelerwaard*, op Zaturdag 27 en Maandag 29 Mei.

Te *Poederoijen*, op Dingsdag 30 en Woensdag 31 Mei.

Te *Tuil* bij *Bommel*, op Vrijdag 2 en Zaturdag 3 Junij.

Te *Asperen en Acquoij*, op Dingsdag 6 Junij en volgende dagen.

Te *Elst* in de *Over-Betuwe*, op Zaturdag 10 Junij.

Te *Eibergen* in de *Graafschap*, op Maandag 12 Junij.

Te *Twello*, op Woensdag 14 Junij. (en)

Te *Hoevelaken*, op Vrijdag 16 en Zaturdag 17 Junij.

Te BEUSICHEM.

De Commissie tot de keuring van de Paarden zal van Maandag 19 Junij en volgende dagen, ter gelegenheid van de Beusichemsche Paardemarkt aldaar verzameld blijven, en de haar aangeboden wordende en geschikt bevondene Paarden, even als op de vastgestelde keurdagen, aankoopen.

Arnhem, 10 Mei 1848.

Het Lid der Provinciale Staten van Gelderland,
van RANZOW.

De Paarden zullen niet jonger dan vijf jaren of zestig maanden, noch ouder dan zeven jaren, en dus beneden de vier en tachtig maanden moeten zijn.

De Rijpaarden zullen niet kleiner dan eene El, vier Palmen, acht Duimen, vijf Strepen, en niet grooter dan eene El, vijf Palmen, drie Duimen, vijf Strepen; de Trekpaarden niet kleiner dan eene El, vijf Palmen, vier Duimen en niet grooter dan eene El, vijf Palmen, acht Duimen mogen zijn, alles gemeten onder een gelag van den onderkant van het ijzer der voorhoef tot op het midden van de schoft.

NB. *Van deze bepalingen zal echter eenigzins kunnen worden afgeweken, indien de verdere hoedanigheden van het paard deze afwijking in andere opzigten ruimschoots vergoeden.*

De Paarden moeten zijn Ruinen of Merriën, langstaarten, voorts bruinen, vossen of zwarten, geene bonte of witte zullen worden aangenomen, evenmin geene klophengsten.

De Paarden moeten zijn wel gevormd, geëvenredigd in hunne deelen en sterk, met eenen uitgebouwden schoft, breede borst, vier goede beenen, vrij van spatten en gallen, hooge en harde hoeven, kort gekoot, goed van gezigt en zonder eenig gebrek aan de oogen hebbende, vooral eenen goeden adem en geschikt zijnde voor den Zadel of voor het tuig, naar gelang van de dienst waartoe zij bestemd zijn.

Mr. *N. G. FRANCKEN*, Notaris te *Elst*, zal, op Donderdag den 25sten Mei 1848, bij inzet, en den 8sten Junij daaraan, bij toeslag, beide des voormiddags ten half twaalf ure, ten huize van *E. ROTHUIS*, te *Elden*, in het openbaar verkoopen:

Eene HOFSTEDE aldaar, bij *ANTONIUS van ENGEN* bewoond, groot 73 Roeden en 40 Ellen, zeer gelegen aan den grooten weg van *Arnhem* op *Nijmegen* en op welke sedert vele jaren eene SMEDERIJ heeft bestaan.

† † † Degenen, welke iets te vorderen hebben van; of te betalen aan de onder het voorregt van boedel-beschrijving aanvaarde nalatenschap van wijlen *S. M. HARTOG*, in leven Koopman te *Arnhem*, gelieven daarvan ten spoedigste *franco*-opgave of betaling te doen aan den Notaris *GODEFROIJ*, of den Heer *G. PITLO*, Executeur-Testamentair, te *Arnhem*.

OP HYPOTHEEK

wordt gevraagd *f* 2500 à *f* 4500 tegen billijke renten: te vestigen in Vaste Goederen, ter waarde van het dubbelde dier som. — Nadere inlichtingen zijn te bekomen bij den Notaris *PASTEUR*, te *Doetinchem.*

† † † *MEN VRAAGT* in eene fatsoenlijke Familie, te *Arnhem*, eene JUFVROUW, van de Gereformeerde Godsdienst, van 20 à 30 jaren oud, ten einde tot gezelschap te dienen van een Meisje van ongeveer 20 jaren en tevens in de huishouding behulpzaam te zijn.

Men adressere zich met *franco brieven* onder Letter C, aan den Boekhandelaar *W. J. KRUIJT*, te *Arnhem.*

† † † Versche MINERALE WATEREN, te bekomen bij *D'ARNAUD GERKENS*, Broerestraat A, No. 174, *Arnhem.*

† † † *Weder genezingen door de HOLLOWAY'S* PILLEN en ZALF.

Lees het volgende. Mevrouw *JEMIMA ALBERT*, Officiers weduwe, woonachtig op de Campbell-plaats, te *St. George*, in de *Oost*, had sedert een zeer langen tijd een hevigen hoest, gaf veel op, had eene zeer zwakke borst en leed zeer veel aan hoofdpijn, bovendien was hare spijsvertering zeer ongelijkmatig, had weinig eetlust en was veelal slapeloog. Zij beschouwde zich zelve als ongeneesbaar, evenwel heeft zij niettegenstaande haren gevorderden leeftijd, eene volmaakte gezondheid terug bekomen en is zoo sterk als een jong meisje geworden, alleen door het gebruik der *HOLLOWAY'S Pillen.*

Zijn op *franco-aanvrage*, à contant te bekomen, bij den heer *F. ROMEIJN, Fz.*, Depôthouder te *Arnhem*; den Heer *J. H. COENEN*, te *Nijmegen*, of aan het Hoofddepôt bij den Heer *F. E. van SANTEN KOLFF*, te *Rotterdam*, alsmede te *Londen*, Strand 244, *HOLLOWAY'S* Etablissement.

Rijn-Stoomboot-vaart.
KEULSCHE-MAATSCHAPPIJ.

DAGELIJKSCHE DIENST
Van Arnhem direct naar Keulen, Mainz, Mannheim en tusschen gelegene plaatsen.

Vertrek van Arnhem, *des morgens ten 6 ure*, om nog denzelfden avond te *Keulen* aan te komen.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen bij den Ondergeteekende te *Arnhem*, bij de Factorij van den Nederlandschen Rijn-Spoorweg te *Amsterdam*, en, door geheel het Rijk, aan de Kantoren van de Algemeene Expeditie-Maatschappij (*C. van der Horst*) met welker Diligence-Diensten deze Vaart in onmiddellijk verband staat.

H. BUDDE GJzn.

Waterhoogte, te Arnhem.

Den 12 Mei 2 El 2 Palm 3 Duim; gew. 0 D. gev. 12 D.

Te Arnhem, bij G. J. THIEME, Boekdrukker.

A°. 1848. ZATURDAG 13 MEI. N°.

HAAGSCHE BERIGTEN.

BIJBLAD TOT DE ARNHEMSCHE COURANT.

Het Ministerie.

's Gravenhage, den 11 Mei.

Het ministerie is in staat van ontbinding. Het is verdeeld op het hoofdpunt: de Grondwets-herziening.

Hoe kan dit? Het tweede punt van het diep doordachte ministerieel programma van 26 Maart was «eene gewijzigde Grondwet in de Kamer te brengen.» Het blijkt nu, dat het ministerie over het hoofdpunt over de Grondwets-herziening, toen niet had gehandeld, anders ware de bijeenvoeging van dat personeel *toen reeds* onmogelijk geweest.

Maar waarom was er toen haast? waarom werd dat onvolledig ministerie opgerigt? waarom de minderheid der commissie daarin opgenomen; — omdat het *behoud* moest worden gered?

De minderheid der Commissie opnemen, daardoor niet dadelijk, openlijk met de hervormingspartij breken: dan dralen, uitstellen, die minderheid mak maken, en het behoud redden?

Doch die minderheid schijnt niet te hebben willen buigen; het Britsch constitutie-versnijsel schijnt niet zoo gaaf als het voorstel der Commissie geweest te zijn; en het «welgevormde» ministerie ligt in duigen.

Hadden wij ongelijk, toen wij aantoonden, dat het personeel niet bijeen hoorde; het ministerie geen elementen van zamenhang bezat; dat zijne strekking was, terugbrenging naar het behoud?

Wat zal de Koning doen?

De keus *kan* niet moeijelijk zijn. De Koning kan géén stap terug doen, zonder dreigend gevaar voor den troon of het land.

Nederland wil hervorming; Nederland wil niet achterblijven. — Gaat men terug, in plaats van voorwaarts, dan zijn de gevolgen onberekenbaar.

Maar de Koning zal dien stap niet doen. Het ontwerp der Commissie is door hem *aangenomen*, *goedgekeurd*. Zoowel de president-minister als een lid der Commissie hebben dit gister in de Kamer verklaard. De Koning *kan* daarop niet terugkomen, zonder zijn eigen werk te vernietigen.

De Koning riep de Commissie bijeen, en won zich daardoor het vertrouwen der natie, won verloren populariteit. Het optreden van het ministerie *Schimmelpenninck* heeft dat vertrouwen geknakt; die populariteit reeds geminderd. Wat zou het gevolg zijn, zoo het werk der Commissie werd op zij geschoven?

Het ministerie, dat optreden zal, moet wel weten, dat het de toekomst van Nederland zal moeten verantwoorden, en de natie van thans voor die toekomst zal waken.

Wat zal nu de Natie doen?

Petitioneren, krachtig petitioneren, opdat het land niet verloren ga; en Nederland vreedzaam zijne hervorming erlangt.

Zoo er ooit blijk gegeven is van gebrek aan politisch inzigt, voorwaar het is door die leden der Tweede Kamer, die aan de ministers verzochten, of zij het nog maar niet eens zamen proberen zouden.

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van Vrijdag, 12 Mei 1848.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden, is ingekomen eene koninklijke boodschap, ten geleide van een wets-ontwerp en daarbij behoorende memorie van toelichting, betreffende het in dienst houden van de miliciens der ligting van 1843. — Drukken en ronddeelen, en verzending naar de afdeelingen.

De commissie van rapporteurs heeft haar algemeen verslag uitgebragt omtrent de volgende wets-ontwerpen, als:

1°. tot bepaling omtrent den aanvang der groote visscherij in 1848, 1849 en 1850.

2°. tot verleening eener dispensatie aan de firma *Nyman* en *van Marle*, expediteurs te Zutphen.

Die verslagen zullen worden gedrukt en rondgedeeld; terwijl de beraadslagingen daarover zijn bepaald op morgen ten 11 ure.

Door de commissie tot de verzoekschriften is, bij monde van de heeren *Nap*, *van Beeck Vollenhoven* en *Smit*, verslag gedaan op een aantal in hare handen gestelde stukken uit alle oorden des Rijks, meerendeels betrekking hebbende tot de aanstaande herziening der Grondwet, tot eene verandering van het belastingstelsel, tot de afschaffing van sommige accijnsen, als op het gemaal, het geslagt, de brandstoffen, inzonderheid op den turf enz. Voorts wordt verslag gedaan: 1o. op adressen van fabrikanten in goud- en zilverwerken te Amsterdam, waarbij aangedrongen wordt op eene herziening der wetten nopens den waarborg op de gouden en zilveren werken; 2°. op een adres van het bestuur der vereeniging tot bevordering der belangen des boekhandels te Amsterdam, houdende bezwaren tegen de voorgedragen ontwerpen, uitmakende het tweede en derde boek des wetboeks van strafregt; 3°. op een adres van dijkgraaf en heemraden van eene polderschap in Zuid-Holland, houdende bedenkingen tegen de voorgedragen veranderingen in de bestaande verordeningen betrekkelijk de hoogheemraadschappen. — Alle deze adressen zullen ter griffie worden nedergelegd.

Nopens eenige adressen wordt overgegaan tot de orde van den dag. Een is uit Zuid-Holland en betreft den vrijdom van den accijns op de steenkolen, en een uit Amsterdam.

Op voorstel der commissie, belast met het uitbrengen van verslag op het schrijven des tijdelijken ministers van binnenlandsche zaken, in het begin dezer week ingekomen, wordt besloten, dat voortaan de adressen, door de provinciale of gedeputeerde staten aan de Kamer ingediend wordende, ongezegeld zullen worden aangenomen.

Daarna wordt de vergadering gescheiden.

Binnenlandsche berigten.

's Gravenhage, 12 Mei.

Het berigt van het bestaande verschil in het ministerie, heeft hier bij een ieder levendige belangstelling gewekt. Na al hetgeen er omstreeks twee maanden geleden is voorgevallen, is dat berigt meer onverwacht dan ongewenscht. Met de grootste belangstelling wordt wederom uitgezien naar den uitslag van het verschil, dat zoo spoedig in het eerste ministerie is ontstaan. Reeds heden morgen vroegtijdig zijn al de ministers bij den Koning in gehoor geweest. Ook is heden morgen onvoorziens bij den Koning ontboden en ten half elf ure ontvangen de heer *Faber van Riemsdijk*, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Het ministerie zal eene belangrijke verandering ondergaan. De heeren *Schimmelpenninck* en *Nepveu* zullen aftreden, en een voltalliger ministerie worden zaamgesteld. De heer *Luzac* zal in het ministerie blijven, maar door den heer *de Kempenaer* aan binnenlandsche zaken worden vervangen.

Met zekerheid kan op dit oogenblik niets meer worden gezegd. Wel wordt gesproken, dat de heer *Lightenveldt* met behoud van de R. C. eeredienst, aan het departement van justitie den heer *Donker Curtius* zal vervangen, die zich provisioneel met finantien zou belasten.

Ook ten aanzien van het departement van oorlog schijnt eene belangrijke verandering op til.

Men is zeer gespannen op de zitting der Tweede Kamer van morgen.

Het opontbod van den heer *Riemsdijk* bij den Koning, staat dus niet met de ministeriële verandering in verband.

Buitenlandsche berigten.

VERSLAG van den heer LAMARTINE, *uitgebragt in de zitting van de fransche nationale vergadering van den 8, over de* BUITENLANDSCHE ZAKEN.

Burgers, vertegenwoordigers des volks!

Er zijn tweederlei soort van omwentelingen in de geschiedenis, die van grondgebied en die van gedachten. Deze verkondigen zich, in het kort, door veroveringen en omverwerpingen van de zelfstandigheid van volken en staten; gene door de instellingen; voor de eerste, is de oorlog noodig; voor de andere is de vrede, die bakermat van instellingen, van den arbeid en de vrijheid hoog te schatten en dierbaar. Somwijlen evenwel geven de veranderingen van instellingen, welke een volk binnen zijne eigene grenzen tot stand brengt, aanleiding tot ongerustheid en lokken zij den aanval van andere volken of andere regeringen uit, of wel leiden zij tot schokken en navolging bij naburige volken. Het is eene natuurwet, dat waarheden aanstekend zijn en dat de denkbeelden, als het water, tot hun vlak zoeken te komen.

In laatstgemeld geval ligt er in de omwentelingen, om zoo te zeggen, beiderlei aard van de bewegingen, welke wij zoo even bepaald hebben; zij zijn vredelievend, gelijk de omwentelingen der gedachte; zij zou kunnen gedwongen worden tot de wapenen de toevlugt te nemen, zoo als de omwentelingen van grondgebied.

Hare houding naar buiten moet met die twee noodwendigheden van hare stelling overeenkomen. Zij zijn niet aanvallend, maar ten strijde gereed. Hare staatkunde kan door twee woorden worden gekenschetst: eene opene diplomatie!

Die overwegingen, burgers, hebben van het eerste uur dat de Republiek bestond, de handelingen en woorden van het voorloopig bewind bepaald en beheerscht, zoo wat het geheel als wat de bijzonderheden bij de leiding der buitenlandsche zaken betreft. Dat bewind heeft gewild, en ook verklaard dat het wilde, drie dingen: in Frankrijk de republiek; de natuurlijke wasdom van het vrijzinnig en volkmatig beginsel, wasdom, open, erkend, beschermd in zijn bestaan en in zijn regt, ter zijner tijd; eindelijk, den vrede, als de vrede mogelijk, eervol en op die voorwaarden veilig was.

Wij zullen u thans aantoonen welke, van den dag der grondvesting der republiek, tot heden de werkelijke uitkomsten zijn geweest van die onbaatzuchtige toewijding aan het beginsel van volksmagt in Europa, gepaard met dien eerbied voor de stoffelijke onschendbaarheid van elks grondgebied, zelfstandigheid en regering. Het is de eerste maal, dat de geschiedenis het voorbeeld oplevert van een ongewapend en zuiver geestelijk beginsel, dat opkomt in Europa, hetwelk door een ander beginsel is geregeld, gewapend en verbonden; het is de eerste maal dat de staatkundige wereld wankelt en zich van zelve wijzigt door eene magt, niet van een volk, maar van eene gedachte! Om de kracht van die gedachte in al haren omvang te schatten, is het noodig dat wij tot 1815 opklimmen.

Na den loop van zaken sedert 1815 tot de jongste omwenteling geschetst te hebben, gaat hij aldus voort:

«Zóó dan, na achttien jaren regering en de werking van eene diplomatie, die men bekwaam achtte, omdat zij baatzuchtig was, gaf de dynastie Frankrijk aan de republiek over, meer beperkt en gekneveld door verbonden en grenzen, minder vrij van beweging, meer ontbloot van invloed en kracht bij onderhandelingen buiten 's lands, meer omgeven van wetten en onoverkomelijke hinderpalen, dan in eenig tijdvak van het koningschap; een Frankrijk gekerkerd binnen de zoo vaak tegen hetzelve geschondene letter der verdragen van 1815; uitgesloten van gansch het Oosten; medepligtige van Oostenrijk in Italie en Zwitserland; welgevallig jegens Engeland en Lissabon; zonder voordeel in de waagschaal gesteld te Madrid; nederig te Weenen, schroomvallig te Berlijn, gehaat te St. Petersburg; wegens zijne luttel goede trouw te Londen buiten aanzien; door de volken verlaten om zijn misbruik van de beginselen der volksmagt, tegen over een zedelijk eedgespan, dat allerwege tegen Frankrijk bestond en dat hetzelve geene keuze overliet dan tusschen eenen buitenlandschen krijg van één tegen allen, of de aanneming der ondergeschikte rol van eene mogendheid van den tweeden rang, die door Europa bewaakt werd; gedoemd eene eeuw lang zijn kwijnend bestaan voort te slepen en zich te buigen onder het gewigt van eene dynastie, waarvoor het den koningen vergiffenis moest vragen, en van een beginsel van omwenteling, waarvoor het kwijtschelding moest zoeken, aldus verraad plegende aan de volken.

De republiek, die Frankrijk aldus in eenen stand van afzondering en vernedering vond, had twee partijen te kiezen: gewapend los te barsten tegen alle troonen en tegen alle grondgebied van 't vaste land, Europa's kaart te verscheuren, den krijg te verklaren en het beginsel van gewapende volksmagt naar alle zijden heen te slingeren, onbewust of dit beginsel op eenen bodem zou vallen, bereid om er te kiemen of op een onvoorbereiden grond, waar het in bloed zou worden verstikt; of wel den gemeenebestelijken vrede en de fransche broederschap aan alle volken te verklaren, te verkondigen het ontzag voor de regeringen, de wetten, de geaardheid, de zeden, de verlangens, het grondgebied, de volken; het beginsel van onafhankelijkheid en volksmagt over de wereld te doen klinken, luide, zeer luide, maar met toereiking der vriendenhand, en zonder de gebeurtenissen te dwingen of vooruit te loopen, tot de volken te zeggen:

«Wij wapenen het nieuwe denkbeeld noch met staal noch «met brandstichting, als barbaren; wij laten het zijnen eige«nen glans. Wij leggen niemand vormen of voorbeeld op, die «misschien ontijdig en met zijnen aard onbestaanbaar zijn. «Doch, indien de vrijheid van een of ander gedeelte van Eu«ropa zich aan de onze ontsteekt; indien verslaafde volken, «vertreden regten, eenige wettige en verdrukte onafhankelijk«heid zich doen gelden, zich zelve weder vestigen, in 't algemeene «volkengezin treden, en een beroep aan ons doen ter verdedi«ging van de regten, die met onze instellingen strooken, dan is «Frankrijk dáár; Frankrijk als gemeenebest is niet slechts het «vaderland, maar de krijger voor het beginsel der volksmagt «in de toekomst.»

Het is deze laatstvermelde staatkunde, burgers, welke het voorloopig bewind gemeend heeft eenparig te moeten aannemen, in afwachting, dat het volk, in u zaamgevat, zelf zijne bestemming zou regelen.

Welke zijn nu de uitkomsten van de staatkunde van geopende diplomatie, gedurende deze 72 dagen, op het vaste land geweest? Gij kent ze; en Europa ziet ze voltooijen met eene verbazing, die minder vrees dan bewondering toont.

Italië, dat reeds zijnen vaderlandslievenden geest had voelen ontvonken, door de zijn land en volksmagt-minnende ziel van *Pius IX*, — Italie wordt achtereenvolgens, maar toch geheel geschokt, door den weerklank van de zege der parijsche bevolking. Gerust gesteld nopens Frankrijks eerzucht, die luide en openlijk door ons wordt ontkend, omhelst het hartstogtelijk onze beginselen, en geeft zich met vertrouwen over aan de toekomst van onafhankelijkheid en vrijheid, waarin het fransche beginsel zijn bondgenoot zal zijn.

Sicilië staat tegen de overheersching van Napels op. Eerst eischt het zijne staatsregeling. Vertoornd over eene weigering, herwint het heldhaftig zijnen bodem en zijne kasteelen. Trage inwilligingen bevredigen het niet meer, het scheidt zich geheel af, het roept zelf zijn parlement zamen, het verkondigt zijn

eigen meesterschap over zijn lot, het wreekt zich over zijne langdurige onderwerping aan het huis der Bourbons, het verklaart de Napelsche vorsten voor altijd van den grondwettigen troon vervallen.

Te Napels zelf, schijnt de staatsregeling, door den koning daags vóór de verrijzing van het fransche gemeenebest gegeven, den volgenden dag ijdel. De alleenheersching, door den aandrang des volks benaauwd, vervalt van de eene inwilliging tot de andere, tot het vlak van een volksmatig koningschap van 1791.

Pius IX, die de rol van italiaansch vaderlander aanvaardt, behoudt slechts de opperpriesterlijke heerschappij, en maakt Rome tot het bondgenootschappelijk middenpunt van een wezenlijk gemeenebest, waarvan hij zich reeds minder het gekroonde hoofd, dan de eerste burger toont. Hij bedient zich van de kracht der hem meêvoerende beweging, in plaatse dat hij zijne eigene kracht verteert met die beweging te wederstaan. Die beweging versnelt.

Toskane volgt dat voorbeeld. Parma, Plaisance, Modena pogen vruchteloos op Oostenrijk te steunen, om den levens-geest van Italie tegen te worstelen. Hunne vorsten geven toe, de eigendommelijkheid des volks drijft boven. Lucca wordt weggerukt. Venetie roept zijne eigene republiek uit, nog onwis of het zich in zijne lagunen zal afzonderen, dan wel of het zich aan den gemeenebestelijken of constitutionelen staten-bond van Noord-Italie zal aansluiten.

De koning van Sardinie, die reeds langen tijd de hoop was van de volkseenheid in Italië, terzelfder tijd dat hij de schrik van den vrijzinnigen geest was te Turin, doet, op de aanraking met de fransche omwenteling, die voor zijne grootheid noodlottige wederspraak ophouden. Ten onderpand geeft hij aan Italiens vrijzinnigheid eene staatsregeling naar 's volks zin.

Dat is het teeken, hetwelk Lombardije beduidt, dat het uur der onafhankelijkheid heeft geslagen. 't Ontwapend Milaan verwint, in eenen ongelijken kamp, het bezettingsleger, dat het gekluisterd hield. Gansch Lombardije staat tegen Oostenrijks Huis op. Het verkondigt nog slechts zijne bevrijding, om aan een vraagstuk van instellingen geen vraagstuk van krijg te verbinden. De kreet van Italiens wedergeboorte dwingt Sardiniens koning om zich, gelijk de Paus, en even als Toskanen, van de oude, tegen 's volks geest aandruischende verdragen met Oostenrijk te ontslaan. Hij rukt Lombardije binnen. Van alle zijde stroomen de vrijwilligers naar dit oorlogsperk. De krijgstogt voor de onafhankelijkheid van Italie gaat tragelijk voort, nu die door Italie alleen wordt gevoerd; maar bij wordt gadegeslagen door Zwitserland, door Frankrijk, beide gewapend, beide gereed te handelen, indien het belang van hun beginsel of de veiligheid van hunne grenzen bij hunne bewaking van Italie in de waagschaal gesteld mogten schijnen.

En schrijdt nu de Alpen over! de uitkomsten van de staatkunde van het ongewapende fransche beginsel ontwikkelen zich daar met niet minder beteekenis in de gebeurtenissen en snelheid van gevolgen. Zij schitteren in 't hart zelf van het tegengesteld beginsel.

Met den 11 Maart, ontwaakt de omwenteling in Weenen. De krijgsbenden worden verwonnen; het prachtslot des keizers wordt door het volk ontsloten, om het oude stelsel daaruit te verdrijven in den persoon van zijnen onbuigbaarsten staatsman, den vorst *von Metternich*. De vergadering der aanzienlijken van den Staat wordt zaâmgeroepen. Alle vrijheden, die onfeilbare wapenen der volksmagt, worden toegestaan. Hongarije maakt zich zelfstandig, en zondert zich door eene bijkans volslagen afscheiding van het keizerrijk af. Het doet de leenregten vervallen, verkoopt de geestelijke goederen, stelt een eigen bewind aan, en geeft zich, ten teeken van zijne volledige scheiding, zelfs een minister van buitenlandsche zaken.

Bohemen verzekert zich zijnerzijds eene eigene bondgenootschappelijke staatsregeling.

Door die drie verschillende vrijmakingen, van Hongarije, van Bohemen en van Italië, heerscht Oostenrijk, de omwenteling in eigen boezem hebbende, naar buiten beperkt, op onbepaalde wijze over slechts twaalf millioenen, die één wezenlijk geheel uitmaken.

Drie dagen na de gebeurtenissen te Weenen, den 18 Maart, strijdt en zegeviert het volk in de straten van Berlijn; de Koning van Pruissen, wiens verlichte geest en volklievend hart met de bestrijders van zijne krijgslieden schenen zamen te stemmen, spoedt zich, alles aan het volk toe te staan. Eene wet, geheel op het beginsel van volksverkiezingen gegrond, zal eene staatsregelende vergadering in Berlijn doen zamenkomen. Zelfs vóór dat die vergadering vereenigd was, eischt Pruissisch-Polen zijn eigen aanwezen te Posen. De Koning bewilligt er in, en begint hier de eerste grondlijn te trekken van eene Poolsche zelfstandigheid, welke door andere gebeurtenissen, van eene andere zijde, wasdom en kracht zal moeten erlangen.

In het koningrijk Wurtemberg, schaft de Koning den 3 Mei de censuur af, staat hij de vrijheid van drukpers en de volkswapening toe.

Den 4 Maart, bewilligt de Groothertog van Baden, dat te na aan Frankrijk paalt, om er de denkbeelden, die den Rijn overvloeijen, niet gereeden loop te doen vinden, de vrijheid voor de dagbladen, de wapening des volks, de afschaffing der leenregten, en eindelijk de zamenwerking tot de vestiging van een Duitsch Parlement, dat congres van Duitschlands volksheerschappij, waaruit de nieuwe orde van zaken zal voortkomen.

Den 5 Maart doet Beijerens koning, na gevechten in de straten, afstand van den troon, ten behoeve van een' vorst, die zijne zaak aan die des volks te Munchen huwt.

Van den 5 tot den 11 Maart, gelijke afstand van den souverein van Hessen-Darmstadt: volksmagt, regt tot vereeniging, drukpers-vrijheid, gezworen-gerigt, het fransch wetboek te Mentz, het al wordt ingewilligd.

De keurvorst te Hessen-Kassel, wiens tegenstreven tegen de invoering van het beginsel der volksmagt in Duitschland zoo beroeht was, staat aan zijn te wapen geloopen volk dezelfde waarborgen toe, en voegt daarbij de inwilliging van het beginsel van een duitsch parlement.

Opstand ontrukt Nassau's hertog de afschaffing van de tienden, de staatkundige regeling, de wapening des volks, een parlement.

Den 15 Maart staat Leipzig op, en verkrijgt van den koning van Saksen, een reeds grondwettig vorst, de toetreding tot het beginsel van een duitsch parlement.

Denzelfden dag gelijke volksbeweging te Oldenburg, waardoor de vorst genoodzaakt wordt eene vertegenwoordiging bijeen te roepen.

Eenige dagen later wapent zich het volk van Mecklenburg, en benoemt eene voorbereidende vergadering, om het duitsch parlement te kiezen.

Hamburg regelt zijne reeds republikeinsche staatsregeling in nog meer volksgezinden geest.

Bremen hervormt zijn senaat en treedt tot het Duitsch parlement toe.

Lubeck doet, na hevige onlusten, hetzelfde beginsel bovendrijven.

Eindelijk schaft, den 18 Maart, de Koning der Nederlanden de vrijheidbeperkende instellingen in het Groothertogdom Luxemburg af, waar de driekleurige vlag van zelf wappert, als plotseling vertoont zich het Fransche beginsel.

Al die ontbindingen van het oude stelsel, al die grondstoffen van eene bonds-eenheid, worden zaâmgevat in het Duitsch parlement te Frankfort.

Tot dus verre was de Bondsdag aldaar het gehoorzaam werktuig geweest van de alvermogende werking der twee groote Duitsche mogendheden, Weenen en Berlijn, op hunne zwakke bondgenooten in deze vereeniging. Het denkbeeld van een staatsregelend parlement, dat in 't hart van Duitschland duurzaam zetelt, dat denkbeeld komt door de aanraking met onze ideeën op. Dit parlement van natien, dat voortaan de volken in plaatse van de hoven, zal vertegenwoordigen, wordt de grondslag van eenen nieuwen duitschen Bond, die de zwakken bevrijdt en die de kern uitmaakt van eene volksmagt, verscheiden, maar één. De al meer en meer voor het volk winnende vrijheid in Duitschland zal noodwendig haren steun zoeken in eene andere volksmogendheid, die geen andere eerzucht kent, dan het verbond van het beginsel en de veiligheid van elks grondgebied; men beseft, dat wij Frankrijk bedoelen.

De grondslagen van dat parlement, in het einde van Maart in Frankfort beraamd, voorspellen nieuwe lotsbestemmingen voor Duitschland; die grondslagen zijn een voorzitter van den Duitschen Bond, voor drie jaren verkozen. Die voorzitter is met het regt van vrede en oorlog bekleed. Het parlement bestaat uit twee kamers, die van de afgevaardigden der vorsten, en die van de volksafgevaardigden. Het heeft als uitvoerende kracht eene gewapende nationale garde. Zijne eerste zitting wordt te Frankfort geopend, in dezelfde maand als de zitting van onze staatsregelende vergadering. Zoo ziet men van alle zijden, sedert de uitroeping der republiek, onder verscheiden vormen en overeenkomstig den eigen geest der volken, de onafhankelijkheid, de vrijheid, de volksmagt zich naar den franschen grondstempel regelen.

Ik zal nu niet nagaan hoe ook in de andere staten van Europa met meerder of minder snelheid de voortgang van het volks- of het vrijzinnig beginsel, door den invloed der Februarij-omwenteling, is bevorderd. De gedachten nemen allerwege hunne beddingen in, en die gedachten voeren Frankrijks naam. Allerwege zult gij slechts te kiezen hebben tusschen eenen veiligen en eervollen vrede, of eenen gedeeltelijken oorlog, met natien aan uwe zijde.

Zóó, door de loutere, gelijktijdige verkondiging van een dubbel beginsel aan Europa, het beginsel van volksmagt en dat van meêgevoel, zóó slaat Frankrijk den blik naar buiten, leunende met eene hand op het regt der volken, met de andere op den niet-aangrijpenden, maar ontzagwekkenden steun van vier waakzame legers, op onze grenzen; zóó is het getuige van den schok des vasten lands, zonder eerzucht en tevens zonder zwakheid, gereed om te onderhandelen of te strijden, zijne magt te betoomen of uit te zetten, al naar zijn regt, zijne eer, de veiligheid zijner grenzen het mogten vorderen.

Zijne grenzen! Ik bezig hier een woord, dat voor een deel zijne beteekenis verloren heeft. Onder de Republiek wordt het beginsel van volksmagt, dat van verbroedering, de ware grens van Frankrijk. Niet zijn bodem breidt zich uit, maar zijn invloed; de kring van zijnen luister en zijne aantrekkingskracht op het vasteland vervangt zich; het getal zijner natuurlijke bondgenooten vergroot; zoo zal Frankrijk een belangeloos en verstandelijk patronaat over de volken uitoefenen: dat is zijn stelsel, hetwelk in drie dagen, in drie maanden in de plaats getreden is van het stelsel des Heiligen Verbonds! De Republiek heeft van het eerste oogenblik de nieuwe staatkunde begrepen, welke de wijsbegeerte, de menschheid, de rede der eeuw eindelijk voor de volken, door de handen onzes vaderlands, moeten doen huldigen. Ik zou geen ander bewijs verlangen, dat de volksmagt eene Goddelijke ingeving is geweest, en dat zij in Europa zoo snel en zoo roemrijk als in Parijs zal zegevieren. Frankrijk zal den aard van zijnen roem verwisseld zien, dat is 't al.

Indien eenige lieden, die nog niet genoeg doordrongen zijn van het begrip der ware sterkte en grootheid, of die ongeduldig mogten zijn om Frankrijks geluk met dwang te bevorderen, der Republiek verweten, dat zij den volken geen geweld heeft aangedaan, om hun met de spits der bajonetten eene vrijheid aan te bieden, die naar eene verovering gezweemd zou hebben, dan zouden wij hun zeggen: vergelijkt Frankrijk van den 23 Julij met Frankrijk van den 6 Mei, en oefent geduld, zelfs om roem te behalen, en geeft tijd aan 't beginsel, dat in arbeid is, dat kampt, dat hervormt, en dat de wereld voor u effent!

Frankrijk naar buiten was binnen de grenzen gekerkerd, die het niet wegdringen kon, zonder een algemeenen oorlog. Europa, volken en regeringen, maakten een stelsel van één zaâmgesloten geheel tegen ons uit. Wij zagen vijf groote Mogendheden, wèl verbonden en zaamgeklonken door een gemeenschappelijk, der omwenteling vijandig belang tegen Frankrijk. Spanje was als een teerling ten oorlog tusschen die mogendheden en ons geworpen. Zwitserland was verraden, Italië verkocht, Duitschland bedreigd en vijandiggezind. Frankrijk was genoodzaakt zijnen omwentelingsaard te verbloemen en zich klein te maken, uit vreeze van een volk te schokken of een koning te verontrusten. Het ging gebukt onder eenen vrede voor het stamhuis en verdween van den rang der eerste volks-persoonlijkheden, die de aardrijkskunde, de natuur en bovenal zijn geest het gebieden te bewaren.

Eenmaal dat gewigt opgeheven, ziet, welk eene andere bestemming de republikeinsche vrede hetzelve opent.

De groote mogendheden slaan eerst met ongerustheid, en daarna met vertrouwen de minste zijner bewegingen gade. Geene dier mogendheden verzet zich tegen de mogelijke en wettige herziening der verdragen van 1815, welke door een enkel woord van ons zijn weggevaagd, als ware het door een heir van 100,000 man geschied. Engeland heeft geene reden meer, ons van eerzucht nopens Spanje te verdenken. Rusland heeft den tijd den eenigen belangloozen eisch te overwegen, die zich tusschen dat groote Rijk en ons opdoet, de zamenstelling van een onafhankelijk Polen. Wij kunnen in het Noorden geen anderen schok hebben, dan wanneer wij, als verknochte bondgenooten, de regten en 't heil van de sclavische en duitsche volken verdedigen.

Oostenrijk handelt nog slechts om het losgeld van Italië. Pruissen geeft het op, anders dan door de vrijheid te wassen. Geheel Duitschland ontglipt aan de schermutselingen tusschen die twee groote mogendheden, en knoopt zijn natuurlijk bondgenootschap met ons, door de zamenroeping van zijn onafhankelijk parlement te Frankfort. Het is het naderende verbond der volken, die uit noodzakelijkheid op Frankrijk steunen, in plaats dat zij tegen hetzelve gekeerd waren, zoo als de hoofsche staatkunde medebragt. Zwitserland, zich inniger zamentrekkende, versterkt zich. Gansch Italië is vrij. Mogt het een noodkreet slaken, dan zou Frankrijk het te hulp snellen, niet om het te veroveren, maar om het te beschermen. De eenige verovering, welke wij aan gene zijde van Rijn en Alpen verlangen, is de vriendschap der bevrijde volken.

In één woord, wij maakten zes-en-dertig omsloten menschen op het vaste land uit: het was ons niet vergund ééne enkele europesche gedachte te uiten; eene gezamenlijke handeling was ons onmogelijk. Ons stelsel was neêrdrukking. Onze gezigteinder reikte niet verre. Onze staatkunde faalde lucht en waardigheid. (*Toejuichingen.*)

Thans is ons stelsel dat van eene ware volksmagt, die, naar mate het geloof aan eene algemeene maatschappij op de wereld zich verspreidt, zich ook verbreidt. Onze gezigteinder, dat is de toekomst der beschaafde volken. Onze levenslucht is de adem der vrijheid in de vrije stellingen van gansch den aardbol. Drie maanden zijn ter nauwernood verloopen, en indien de volksmagt haren *dertigjarigen oorlog* moest hebben, gelijk eenmaal het Hervormd godsdienst-geloof, dan zou Frankrijk, in plaatse van aan de spits van 36 millioen menschen ten strijde op te trekken, voor zijn stelsel bondgenooten hebben in Zwitserland, in Italie en de bevrijde volken in Duitschland, en aldus bevindt het zich reeds aan het hoofd van 88 millioenen zaâmverbondenen en vrienden. Welke overwinningen in den oorlog zouden der republiek zulk een verbond hebben verschaft, verkregen zonder dat het één menschen-leven gekost heeft; en vastgegrond door de overtuiging die men van onze onbaatzuchtigheid heeft erlangd? Frankrijk heeft, terwijl het koningschap viel, zich uit zijn staat van vernedering opgeheven, een schip gelijk, dat, zoodra men er overtollige ballast uitwerpt, terstond ook rijst.

Dit is medeburgers, het getrouw tafereel van onzen toestand naar buiten. 't Geluk en de roem van dien toestand komt geheel der republiek toe. Wij nemen daarvan slechts de verantwoordelijkheid op, en wij zullen ons steeds geluk wenschen, dat wij voor 's lands vertegenwoordiging zijn verschenen, baar de grootheid verzekerende, en met handen vervuld met vriendschaps-verbonden en zuiver van menschenbloed. (*Langdurige en herhaalde toejuichingen.*)»

De heer *Brault* verzoekt de toezending van dit verslag aan alle buitenlandsche mogendheden; anderen het drukken daarvan; doch dit had geen gevolg; daar de heer *Lamartine*, liet gebeurde in vroegeren tijd indachtig, er zelf tegen opkwam.

— In de zitting van de nationale vergadering van Frankrijk van den 10, is men overgegaan tot het benoemen van eene uitvoerende commissie; de uitslag daarvan is geweest als volgt:

Getal der stemmenden 764. — Volstrekte meerderheid 393. De heeren: *Arago* 725, *Garnier-Pagès* 715, *Marie* 702, *Lamartine* 643, *Ledru-Rollin* 458.

(Men heeft vroeger den heer *Cremieux* als lid van die commissie genoemd, doch het blijkt thans dat die opgave *voorloopig* was).

Waarschijnlijk zou de heer *Dupont* benoemd zijn, indien deze niet vooraf had kenbaar gemaakt, dat hij de betrekking niet zou kunnen aanvaarden.

In dezelfde zitting van den 10 zijn inlichtingen aan den heer *Lamartine* gevraagd over de zaken van Polen en Italië. De heer *Lamartine* heeft eenige krachtige uitdrukkingen tegen het gedrag van de Oostenrijkers in Italië gebezigd, en gevraagd, dat de vergadering het antwoord op de gedane vragen tot een volgenden dag zou verschuiven. Die is nu op maandag aanstaande bepaald.

De intogt van het fransche leger der Alpen in Italie wordt steeds als waarschijnlijk beschouwd; er zijn overigens geene nadere berigten van het krijgstooneel.

— De orde is thans in Rome hersteld; maar men wachtte de bepaalde oorlogsverklaring tegen Oostenrijk.

— In Napels heeft eene ligte volksbeweging plaats gehad, doch zonder gevolg. Messina wordt nog hevig door de koninklijke troepen beschoten.

— Men wil, dat te Madrid eene nieuwe beweging is ontstaan, die echter weder bedwongen is.

— De mannen in Berlijn, voor de pruissische staatsregelende vergadering benoemd, zijn meestal in eenen radicalen zin uitgevallen.

— Het jonge en oude Ierland tracht zich te verstaan.

— De berigten uit het Noorden luiden, dat de bemiddeling van Engeland gevolg zal hebben; de prins van Hessen zal van zijne regten op den deenschen troon afstand doen.

Laatste Berigten. — De zweedsche regering heeft besloten, zonder zich in de sleeswijksche zaak te mengen, in geval de strijd zich niet tot het hertogdom Sleeswijk mogt bepalen, maar de duitsche troepen andere provinciën van de deensche monarchie mogten betreden, een corps troepen naar Denemarken te zenden, om met de deensche troepen vereenigd, doch altijd bloot verdedigenderwijs, tegen den inval of de landing van Duitsche troepen te ageren. — De zweedsche regering zou geene maatregelen tegen den handel en de scheepvaart van Duitschland nemen; duitsche handelschepen zonden ook verder ongehinderd de wateren van Zweden en Noorwegen kunnen bevaren, zoo lang geene vijandelijkheden tegen deze landen genomen worden.

— De Russische regering moet aan de Pruissische eene nota hebben doen inleveren, waarin inlichtingen over de bezetting van Jutland gevraagd worden.

— De Deenen schijnen, 10,000 man sterk, onder het vuur hunner schepen, van het eiland *Alsen naar het vaste land van Sleeswijk terug te zijn gekeerd.* Men wacht dus een nieuwen slag.

— De oorlog in Posen is geeindigd; de Polen hebben de wapenen nedergelegd.

Te 's Gravenhage, bij GEBROEDERS BELINFANTE.